

گوزن زرد ایرانی

خیلی پهن تر و حتی بلندتر است. در فصل تابستان موهای بدن کوتاه است و رنگ پشت و پهلوها خال‌های سفید مشخصی دارد. در زمستان موها بلندتر و به رنگ متمایل به خاکستری درمی‌آید و خال‌ها به صورت محو دیده می‌شود.

این حیوان معمولاً در صبح زود یا وقت غروب به تغذیه می‌پردازد، حس بینایی بسیار قوی دارد و شناگر قابل‌ی است.

علاوه بر خصوصیات فوق، این حیوان در اسارت قابل تکثیر بوده و حتی مانند حیوانات اهلی پروراندی و تولید گوشت از آن ممکن است.

گوزن زرد ایرانی عموماً شبگرد است و در طول روز به استراحت می‌پردازد. در تابستان به واسطه پوشش خال خالی دارای استتار است. در زمستان پوشش او تیره‌تر می‌شود.

گوزن زرد ایرانی در مثل بیشتر گوزن‌ها دارای شاخ‌های بزرگ استخوانی بوده که به طور سالیانه رشد می‌کند و می‌افتد و در اوایل بهار با زیاد شدن منابع تغذیه شروع به رشد مجدد می‌نماید در این فصل گوزن با ریزش مو نیز مواجه می‌گردد.

شاخ گوزن در هر سال نسبت به سال قبل کمی بلندتر و زیباتر می‌شود. گوزن در از این شاخ‌ها علاوه بر دفاع به عنوان وسیله‌ای برای قدرت‌نمایی در فصل جفت‌گیری استفاده می‌نماید.

جفت‌گیری

گوزن‌های زرد ایرانی اغلب در اوایل پاییز جفت‌گیری می‌نمایند که در این فصل گوزن‌ها از ظاهر بسیار زیبا و با ابهتی برخوردار می‌گردند. گوزن‌های نر قوی‌تر با جذب چندین ماده قلمرو معینی برای خود ایجاد نموده و اجازه ورود به گوزن‌های نر دیگر را نمی‌دهد. اغلب در فصل جفت‌گیری بین گوزن‌های نر بر سر جفت‌گیری درگیری‌های شدیدی رخ می‌دهد و گوزن بازنده بایستی قلمرو را به نفع برنده ترک گفته و به دنبال قلمرو جدیدی باشد. در فصل جفت‌گیری رفته‌رفته گوزن نر لاغرتر و نحیف‌تر می‌شود.

تغذیه

تغذیه گوزن‌ها بیشتر از علف‌ها و شاخ و برگ گیاهان می‌باشد، گاهی اوقات نیز از سرشاخه‌های درختان یا از پوست ساقه آنها استفاده می‌نمایند. گوزن‌های زرد ایرانی اغلب صبح قبل از طلوع آفتاب یا عصر به چرا پرداخته و مابقی روز را به نشخوار کردن یا استراحت می‌پردازند. چنانچه در نزدیکی محل زندگی گوزن‌ها گندم‌زار یا مزرعه‌ای باشد، گاهی به طور شبانه به این مزارع دستبرد می‌زنند.

با سپاس از مهندس محرم رزاقی منش معاون مدیریت دام جهاد کشاورزی استان قم، مهندس علی اصغر فیض کارشناس دام جهاد کشاورزی استان قم

در حال حاضر چند نوع گوزن در ایران زندگی می‌کنند که مهم‌ترین آنها به شرح زیر است:

گوزن معمولی یا مرال با نام علمی CERVUS ELAPHUS MARAL و یا RED DEER که اختصاصاً در محدوده‌های جنگلی شمال کشور زندگی می‌کند.

گوزن شوکا RED DEER که علاوه بر یافت شدن در بیشتر مناطق زیستی گوزن معمولی در پاره‌ای نقاط جنگل‌های غرب کشور بخصوص منطقه بوزین و مره‌خیل کردستان زندگی می‌کند.

گوزن زرد PERSIAN FALLOW DEER که به طور طبیعی فقط در دو نقطه نزدیک به هم در ایران زندگی می‌کرد. ولی اکنون در چند نقطه از کشور مثل دشت ناز ساری- جزیره اشک در دریاچه ارومیه و... زندگی می‌کند.

گوزن زرد اروپایی با نام علمی CERVUS DAMADAMA و گوزن زرد ایرانی با نام علمی CERVUS DAMA MESOPOTAMICA می‌باشد.

گوزن زرد ایرانی یکی از انواع چهارپایان بسیار مقاوم است که به خوبی می‌تواند خود را در شرایط مختلف زیست محیطی تطبیق دهد و حتی راز بقا و زنده ماندن این حیوان در مناطق بسیار بد آب و هوایی دز و کرخه همین قدرت سازگاری او است.

گوزن زرد ایرانی

گوزن زرد ایرانی پستانداری از خانواده گوزن است. گمان می‌رفت که نسل این حیوان منقرض شده است تا این که در دهه ۱۹۵۰ گله‌ای از آن در خوزستان کشف شد.

اینک گله‌هایی از گوزن زرد ایرانی در دشت ناز مازندران در محوطه محصوره مراقبت می‌شود. در برخی از باغ‌وحش‌های جهان نیز نمونه‌هایی از آن وجود دارد.

ویژگی‌های گوزن زرد ایرانی

وزن این حیوان بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ گرم، طول کلی بدن ۱۵۰ تا ۲۵۰ سانتی‌متر، طول دم ۲۰ تا ۳۰ سانتی‌متر، ارتفاع شانه ۹۰ تا ۱۴۰ سانتی‌متر، مدت حاملگی ۷ تا ۸ ماه و حداکثر عمر این حیوان ۲۰ سال می‌باشد.

این گوزن دارای جثه‌ای کوچک‌تر از مرال است. نرها دارای شاخ‌های نسبتاً پهن ولی کوتاه‌تر از شاخ‌های گوزن معمولی (مرال) اند. مانند گوزن معمولی شاخ‌ها در اواخر زمستان می‌افتد و در بهار دوباره رشد می‌کند و در تابستان شاخ‌ها کامل می‌شوند.

جثه این گوزن زرد از نوع اروپایی آن بزرگ‌تر اما شاخ‌های گوزن زرد اروپایی

